

„Umazanost“. »Slovenec« z dne 22. pret. mes. obkłada z umazanostjo našega tovariša g. Dimnika, ki je tudi občinski svetnik ljubljanski. In zakaj?

Občin. svetnik Dimnik je poročalv seji občin. sveta dne 21. junija o prošnji vodstva zasebne dekliške osemrazrednice v Lichtenthurničnem zavodu za izredno nagrado 200 K, češ, da potrebuje novih učil, ker hodijo v zavod hospitirat učenke višje dekliške šole. Župan je nasvetoval nagrado 100 K, čemur se je tudi šolski svet pridružil. Obč. svetnik dr. Požar je prosil župana za pojasnilo, kako pravijo nadzorniki o zavodu, ali je vzoren zavod in ali vzgaja v narodnem duhu. Župan je odgovoril, ako bi ne bil zavod dober, bi sploh nagrade ne bil priporočal. Vsa poročila šolskih nadzornikov se glase prav povoljno. Učiteljice so vzorne ter dosegajo prav izborne uspehe. Kar se tiče vzgoje v narodnem duhu se deklice v šoli sami v narodnem duhu vzgajajo, le v zavodu samem, izven šole se preveč nemškutari, ker je deklicam izven šole prepovedano slovensko govoriti. — Profesor dr. Požar je izjavil, ako po tem poročilu primerjamo ta zavod z drugimi šolami glede šolske vzgoje, bi se mu pač spodobila nagrada 200 K. Uršulinski zavod dobiva nad 1500 dotacije, nemška šola pa stane mesto s stanarino vred letnih 6323 K. (Klici: K temu pa smo bili le prisiljeni!) Poročevalec Dimnik je pripomnil, da se take cene šole lahko napravijo po vsi deželi, ako nastavijo sestre ali celo mežnarje, toda vpraša se, v kakem duhu se mladina vzgaja. Dekliška šola pri Sv. Jakobu je gotovo najboljši zavod svoje vrste, kar zatrjujejo profesorji pri sprejemnih izpitih na učiteljski in v višji dekliški šoli, a vendar dobi le malo dotacije. Dr. Požarjev predlog je bil odklonjen, odsekav pa sprejet. — To je Dimnikov greh! Nam se zdi prav, da ne podpira napredna Ljubljana samostanskih šol, ker imajo same ogromno denarja. Ne zdi se nam pa prav, da se prof. in ravnatelj višje dekliške šole, dr. Požar, zavzema za redovniško vzgojo. To ni dobro zamenje. Lansko leto je bil dr. P. prvi, ki se je oglašil proti povišanju dotacije za knjižnice na mestnih šolah, letos se pa zavzema za redovniške šole. To je, kakor rečeno, slabo znamenje! »Slovenec« je to seveda prišlo prav, zato zopet žuga vsemu učitelstvu, da se bo maščeval, ko pojde za povišanje plač. Saj vemo: Za šolske sestre, ki jim ničesar ne manjka, ima srce, za sto in sto stradajočih učiteljskih rodov in pa ga nima. To je stara resnica, ki se popolnoma ujema z nauki svete katoške cerkve!

Vrtna veselica, ki jo je priredilo učitelstvo kranjskega okraja v Cerkljah na vrtu g. J. Vavkna v prid kranjski dijaški kuhinji in učiteljskemu konviktu, se je prav dobro obnesla.

Imela je dober moralen in, kakor upamo, tudi materialen uspeh. Petje pod vodstvom g. J. Lapajnet je bilo res lepo; seveda pa tudi ni lahko dobiti toliko in takih dobrih pevcev-učiteljev, kakor so bili ravno tu, Zlasti lepo so peli zbor »Gorenjci« iz »Gorenjskega Slavčeka«, čveterospev in posebno precizno še »Sesterospev« iz Prodane neveste, ki so ga morali ponavljati. G. Rapè in g. K. Mahkota sta zapela tudi tri lepe dvospeve s spremljevanjem klavirja. G. Šprahman je svoj klavirski part rešil prav lepo. Da bi se vsi ti zbori peli v kaki dvorani in ne pod milim nebom, bi prišli šele do prave veljave, in občinstvo bi sigurno vedelo petje še bolj ceniti. — K materialnemu uspehu so poleg vstopnine pripomogle razne šaljive igre, kakor: srečolov, šaljiva pošta, korijandoli, šaljivi muzej i. t. d. Za razpečevanje številčk, za lepko in drugega se nam je zahvaliti posebno še gospodični Zarnikovi, Vavknovi in Bizjakovi.

Veselic je posetilo precej občinstva iz Kranja, Ljubljane in okolice; z zadoščenjem omenjamo okr. glavarja g. Alfonza Pirca in dež. poslanca Cirila Pirca.

Splošno izjavljamo opetovano, da nas je veselica radostno presenetila in da je le želeli, da se tudi v prihodnje priredi še kaj enakega, in ne samo tu, saj je povsodi dokaj učitelstva, ki so izvrstni pevci, oziroma pevke. To nam bo vsem le v prid in zadovoljstvo. **E. A.**

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani javlja vsem svojim podružnicam to-le: Vseposodi priznavajo, da je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prepotrebna, vse-

povsodi priznavajo, da je njeno delovanje v največjo korist našemu milemu slovenskemu narodu; vseposodi priznavajo, da je ista vsestransko podpore potrebna, če naj doseže svoj vzvišeni smoter. Vkljub temu pa nima naša družba v svojem narodu tiste splošne podpore, ki bi jo morala dobivati. Za Čehi z njihovo »Osrednjo Matico« stojimo daleč daleč Slovenci s svojo »Družbo sv. Cirila in Metoda.« Denarni primanjkljaj se družbi večja leto za letom. Leto za letom so ogromne potrebnosti, a podpore, ki naj pokrijejo družbine potrebnosti, pa ne rastejo sorazmerno z njimi. Prevažna vprašanja čakajo že davno na rešitev, a gmotno družbino stanje ne pripušča, da bi se rešila ugodno. Prispevki, ki prihajajo naši družbi, so postali tako pičli, da ista ne more več izhajati brez izrednih denarnih operacij. Ako oni faktor ki ima edini korist od naše družbe, naš slovenski narod, ne podpre naše družbe tako, da bi mogla izhajati, prisiljeno bo vodstvo opustiti realiziranje marsikake koristne naprave. Naval s tujejezičnih strani na naš narod je vedno hujši in ljutejši. A sredstva naše družbe so v primeri s sredstvi naših nasprotnikov prav malenkostna in zaradi tega v takih slučajih ne moremo tako delovati, kakor bi želeli in morali. Prva opora naši družbi pa so podružnice, ki so posejane po vsem slovenskem ozemlju. V njih naj bi se zbirali vsi Slovenci, bodisi gospod ali kmet, ter naj bi na ta način podpirali svojo matico: družbo sv. Cirila in Metoda. Mnogo je podružnic, ki res redno delujejo, ki pobirajo doneske članov ter jih vestno pošiljajo glavni družbi. Vsem tem bodi tu izrečena najiskrenejša zahvala na njih neumornem domodnem naporu. Te podružnice naj bi bile zgled rodoljubja vsem onim podružnicam, ki takorekoč spe. In teh je, žal, mnogo. Tem podružnicam, oziroma njih vodstvom, veljaj v prvi vrsti pričujoči poziv. Zdravimo naj se, pomneč, da je vsak izmed nas toliko, kar premore, za mili narod storiti dolžan. Vodstvo se torej obrača do vseh svojih podružnic s prošnjo, naj iste, kjer je le mogoče in čim prej prirede kake veselice naši družbi v korist ali pa vsaj čim prej nabere prispevke svojih članov za leto 1904 ter jih vpošljejo vodstvu, da ne pride družba v najneprijetnejše položaje. Sedaj trkamo — odprite! Če preslišite glas, ne sodite nas, ko bo prepozno — ne recite, da smo mutasti bili takrat, ko nam je bila dolžnost govoriti.

Sulferajnsko šolo v Slov. Gradcu je štajerski dež. šolski svet sporazumno z deželnim odborom razširil v štiri-razrednico, dasi ima marsikaka enorazrednica na kmetih več učencev kot ta privilegovana ponemčevalnica. Kam plovemo?

† **Francišek Gros**, upokojeni učitelj, je umrl dne 12. junija t. l. v Matenji vasi pri Postojni. Rojen je bil l. 1843. v Sodražici, nazadnje je služboval v Matenji vasi. Upokojen je bil v decembru 1903. Bil je vse svoje dni velik siromak, ki je mnogo prestradal in pretrpel. R. i. p.!

Št. Jakobska šola na Koroškem — razdeljena! Nemški časniki poročajo, da je naučno ministrstvo zaukazalo, da se mora s prihodnjim šolskim letom slovenska šola v Št. Jakobu razdeliti! S tem so dali nov udarec Slovincem, zakonu in zdravi pedagogiki. A kaj to mar vladajoči kliki, ki ji je edini namen kruto ponemčevanje!

Italijansko šolo so ustanovili v Beljaku na Koroškem. Zoper to Nemci ne ugovarjajo. Ako pa Slovenci domačini zahtevajo slovenskih šol, je ves nemški tabor pokonci in šolske oblasti počno vse mogoče, da jo uničijo. To je pravica!

Listnica uredništva.

Zaradi obilice gradiva smo morali več važnih stvari danes odložiti za poznejše številke. Zato je izostala tudi »Pisarna«. Vse pride polagoma!

Kateri z otroki blagoslovljeni nadučitelj večrazredne, blizu železnice ali drugače ugodno ležeče šole na Spodnjem Štajerju želi potom

menjave službe

z učiteljem II. plačilnega razreda in s postranskimi dohodki priti blizu **gimnazije?**

Ponudbe pod: „Dijak“ Marburg a/D. Hauptpost, poste restante.